

ВФМЛ №17

засновано в 1945 році у місті Вінниця

Практикуємось з НУШ

Доповідач:

Вчитель I категорії, педагогічне звання «старший вчитель», магістр сфери менеджменту управління закладами освіти і виробничого навчання, заступник директора з НВР КЗ «ВФМЛ 17», співавторка робочого зошита з «Природознавства» та підручника «Пізнаємо природу», вчитель біології та інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»,
Дубчак Олена Дмитрівна

м. Вінниця – 2024

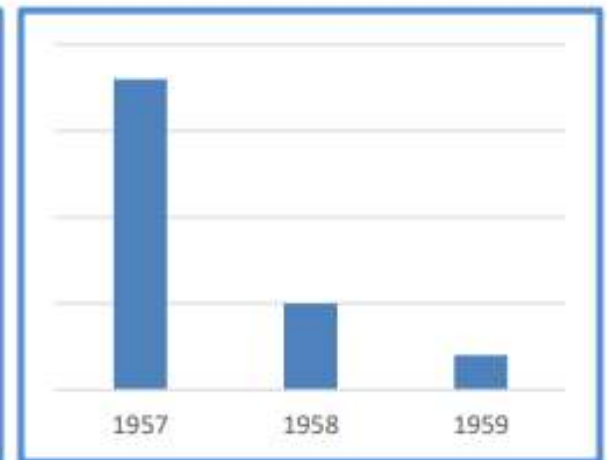
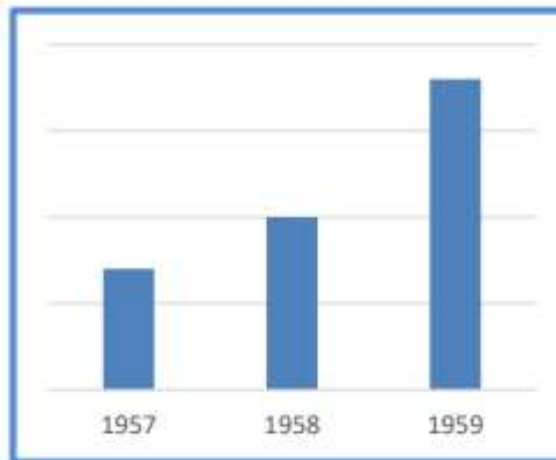
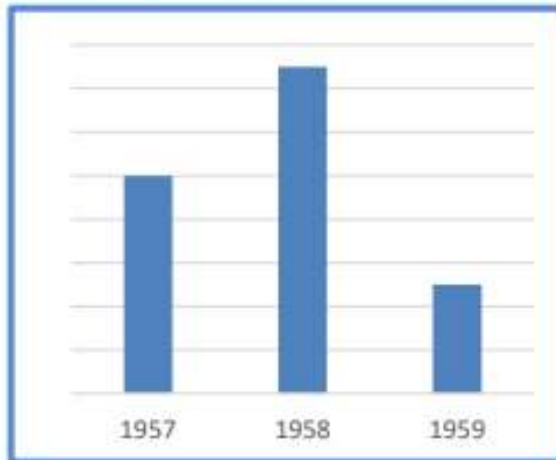
НУШ УЖЕ БЛИЗЬКО

II. Практичний тур.

У часи політики «великого стрибка» у Китаї було вирішено знищити чотирьох шкідників – щурів, комах і горобців. Кампанія проти горобців 1958 року була наймасовішою. За півроку було знищено близько 2 млрд. горобців. Так китайці намагалися врятувати врожай зернових від поїдання птахами. Проте в 1960 році влада зрозуміла, що такі заходи не врятували урожай, а лише нашкодили природі й сільському господарстві.

Хід роботи:

1. Поясніть, чому ця кампанія не дала очікуваного результату.
2. Нижче на кожній з діаграм подано залежність певного показника від часу упродовж трьох років (1957 р. – до антигоробцевої кампанії, 1958 р. – на початку кампанії, 1959 р. – наприкінці). Запишіть у полі під кожною діаграмою, якому з показників (чисельність горобців, кількість врожаю зернових, кількість комах-шкідників) вона відповідає.

- I. _____ II. _____ III. _____
3. Зробіть припущення, чому кампанія проти мух та комарів не змогла стати такою ж значущою, як проти горобців.

Реалізацію яких компетентностей спостерігаємо?

НУШ УЖЕ БЛИЗЬКО

Математична компетентність

[уміння застосовувати числові та геометричні методи для вирішення задач]

Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій

[уміння спостерігати, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати]

Громадянські та соціальні компетентності

[участь у громадському житті, уміння працювати з іншими, розв'язувати конфлікти]

Підприємливість. Фінансова грамотність

[уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя. Здатність до підприємницького ризику]

Навчання впродовж життя

[пошук нових знань, набуття нових вмінь і навичок, вміння визначати цілі та способи їх досягнення]

Екологічна компетентність

[уміння розумно і раціонально користуватися природними ресурсами, здатність дотримуватися здорового способу життя]

ОГЛЯДАЄМО МОДЕЛЬНУ НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ

екологічна компетентність;
математична компетентність;
вільне володіння державною мовою;
громадянські та соціальні компетентності:
навчання впродовж життя;
культурна компетентність;
підприємливість і фінансова грамотність;
компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій

Компетентнісний підхід програми

Завдання для формування компетентностей

ІНТЕГРАТИВНІ ЗАВДАННЯ
ДОСЛІДНИЦЬКІ ПРОЄКТИ
ПРОЄКТНІ ЗАВДАННЯ

НАПРИКЛАД:

ІНДИВІДУАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ

Види навчальної діяльності

Навчальне завдання Чому біологія це наука? *Опис за допомогою схеми.* **БІОЛОГІЯ:** основне завдання, розділи, зв'язки, особливості.

Розвивальне завдання Як досліджують біологічні об'єкти? *Дослідницька вправа.* Визначення мети і завдань дослідження плодів сорту яблуни домашньої.

Ціннісне завдання Яке значення біології у формуванні природничо-наукової картини світу? *Вправа на сприймання.* **Біологічна картина світу:** форми життя, біологічні явища, зв'язки та загальні закономірності їх організації.

Міжпредметні зв'язки «Біологія + Учені-природничники»*. Жан-Батист Ламарк – видатний учений-природничник.

*«Вчись вчитись» Регулятивне завдання**. Як організувати візуалізацію знань?

Формувальне оцінювання Завдання на розпізнавання*. Розділи біології та їх об'єкти дослідження

ОГЛЯДАЄМО МОДЕЛЬНУ НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ

Види навчальної діяльності

Рівень «ЗАПАМ'ЯТОВУЄМО»

Навчальне завдання Віруси – це форми життя чи неживі тіла? *Опорна схема*⁸. **ВІРУСИ:** особливості, різноманітність.

Розвивальне завдання Чим віруси відрізняються між собою? *Інформаційна вправа*. Виділення істотних ознак для розрізнення вірусів.

Ціннісне завдання Чи мають місце знання про віруси у світогляді людини? *Вправа на визначення змісту ціннісної категорії*. Що таке **СВІТОГЛЯД**?

Міжпредметні зв'язки «Біологія + Інформатика»*. Що таке комп'ютерні віруси?

«Вчись вчитись» *Особистісне завдання* «Риси характеру»⁸. Вправа на правдивість-брехливість

Рівень «УСВІДОМЛЮЄМО»

Навчальне завдання Чим організми відрізняються від вірусів? *Опис з використанням схеми*⁸. **Організми:** будова, життєдіяльність, властивості, різноманітність

Розвивальне завдання Критерій – це ознака, взята за основу класифікації. За якими критеріями організми поділяють на групи? *Інформаційна вправа*. Різноманітність організмів

Ціннісне завдання Що таке еволюційні зв'язки організмів? *Вправа на сприймання*. Філогенетичне дерево органічного світу.

Міжпредметні зв'язки «Біологія + Наука»*. Карл Лінней – засновник наукової класифікації організмів

«Вчись вчитись» *Регулятивне завдання*⁸. Як організувати визначення змісту понять?

Формувальне оцінювання *Завдання на розпізнавання**. Різноманітність організмів

Рівень «ЗАСТОСОВУЄМО»

Навчальне завдання Які ознаки відмінності бактерії від інших організмів? *Пояснення з використанням схеми*⁸. **БАКТЕРІЇ,** поширення, характерні ознаки, різноманітність, пристосування.

Розвивальне завдання Чому бактерії – найпростіші клітинні організми? **ПРАКТИЧНА РОБОТА 4.** Будову бактеріальної клітини у взаємозв'язку з функціями.

Рівневий підхід

I рівень – ЗАПАМ'ЯТОВУЄМО»;
 II рівень – «УСВІДОМЛЮЄМО»;
 III рівень – «ЗАСТОСОВУЄМО»;
 IV рівень – «АНАЛІЗУЄМО»;
 V рівень – «ОЦІНЮЄМО»;
 VI рівень – «СТВОРЮЄМО».

Оновлена таксономія освітніх цілей 1999р.

ОГЛЯДАЄМО МОДЕЛЬНУ НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ

Діяльнісний підхід

ДОСЛІДЖЕННЯ ОБҐРУНТУВАННЯ ІНФОРМУВАННЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ

I рівень – виявляє і формулює проблему дослідження (ПРО 1.1);
 II рівень – визначає мету і завдання дослідження та формулює гіпотезу (ПРО 1.2);
 III рівень – планує дослідження (ПРО 1.3);
 IV рівень – досліджує (спостерігає, експериментує, моделює) (ПРО 1.4);
 V рівень – аналізує результати, формулює висновки, презентує результати дослідження (ПРО 1.5);
 VI рівень – здійснює самоаналіз дослідницької діяльності і створює освітні продукти (ПРО 1.6).

№	Індекс	Характеристика результатів навчання
1	6 ПРО 1.1.	Аналізує результати, формулює висновки, презентує результати дослідження
2	6 ПРО 2.1.	Здійснює пошук інформації, оцінює та систематизує її
3	6 ПРО 3.1.	Виявляє взаємозв'язки об'єктів і явищ природи
4	---	Загальна оцінка результатів навчання

ПЛАНУЄМО УРОК РАЗОМ

Тема уроку: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ»

1. Організаційний момент.
2. Підготовка до сприйняття матеріалу або актуалізація опорних знань, умінь, уявлень та чуттєвого досвіду.
- 3. Мотивація навчальної діяльності.**
4. Оголошення теми, мети, завдань уроку.
- 5. Вивчення нового матеріалу (первинне засвоєння).**
6. Осмислення нових знань, умінь.
- 7. Закріплення, систематизація та узагальнення нових знань**
8. Контрольно-коригувальний етап.
9. Підбиття підсумків уроку.
10. Інструктаж щодо виконання домашнього завдання.

УРОК З НУШ

Уявіть, що вам потрібно швидко та ефективно спланувати урок на тему: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ». Він має бути цікавим та динамічним. Оберіть ті види навчальної діяльності, які на вашу думку, найкраще допоможуть у досягненні окресленої мети. Запропонуйте свої варіанти проведення уроку.

alenadubchak292@gmail.com Сменити аккаунт

Совместный доступ отсутствует

*Обязательный вопрос

Які види навчальної діяльності на етапі мотивації Ви оберете для проведення уроку?

- Використання візуальних засобів
- Проведення демонстраційних експериментів
- Зв'язок із попереднім досвідом
- Проведення інтерактивних групових обговорень
- Використання прикладів з природи
- Залучення до вирішення проблем
- Інше

Спробуйте спланувати урок біології у 7 класі. Для цього оберіть види навчальної діяльності ключових етапів уроку. Поміркуйте, що можна додати?

ПЛАНУЄМО УРОК РАЗОМ

Тема уроку: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ»

3. Мотивація навчальної діяльності.

Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ. **Біорізноманіття.** Рівні біорізноманіття: молекулярне, генетичне, видове та екосистемне.

Рівень «АНАЛІЗУЄМО»

Навчальне завдання Чому жива природа більш різноманітна, аніж нежива?
Перетворення знань у схему. **Різноманітність живої природи:** причини, рівні
Розвивальне завдання Чому комахи – найчисельніша група тварин? **ПРАКТИЧНА РОБОТА 2.** Дослідження пристосувального значення ознак зовнішньої будови травневого хруща.
Ціннісне завдання Що є причиною екосистемного різноманіття? *Вправа на переконаність.* Георізноманіття та його вплив на біорізноманіття
Міжпредметні зв'язки «Біологія + Астрономія»*. Сонце й різноманіття живої природи
«Вчись вчитись» Пізнавальне завдання⁸. Правило-орієнтир «Робота з мікроскопом».
Формувальне оцінювання *Продуктивно-конструктивне завдання**. Чинники неживої природи та окремі пристосування тварин.

Залучення до вирішення проблеми

ПЛАНУЄМО УРОК РАЗОМ

Тема уроку: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ»

5. Вивчення нового матеріалу (первинне засвоєння).

Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ. Біорізноманіття. Рівні біорізноманіття: молекулярне, генетичне, видове та екосистемне.	Рівень «АНАЛІЗУЄМО» <u>Навчальне завдання</u> Чому жива природа більш різноманітна, ніж нежива? <u>Перетворення знань у схему.</u> Різноманітність живої природи: причини, рівні <u>Розвивальне завдання</u> Чому комахи – найчисельніша група тварин? ПРАКТИЧНА РОБОТА 2. Дослідження пристосувального значення ознак зовнішньої будови травневого хруща. <u>Ціннісне завдання</u> Що є причиною екосистемного різноманіття? <i>Вправа на переконаність.</i> Георізноманіття та його вплив на біорізноманіття <u>Міжпредметні зв'язки</u> «Біологія + Астрономія»*. Сонце й різноманіття живої природи «Вчись вчитись» Пізнавальне завдання*. Правило-орієнтир «Робота з мікроскопом». <u>Формувальне оцінювання</u> <i>Продуктивно-конструктивне завдання*</i>. Чинники неживої природи та окремі пристосування тварин.

Експлікація: викладання нового матеріалу вчителем за допомогою лекцій, пояснень, презентацій.

ПЛАНУЄМО УРОК РАЗОМ

Тема уроку: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ»

7. Закріплення, систематизація та узагальнення нових знань

Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ. **Біорізноманіття.** Рівні біорізноманіття: молекулярне, генетичне, видове та екосистемне.

Рівень «АНАЛІЗУЄМО»

Навчальне завдання Чому жива природа більш різноманітна, ніж нежива?
Перетворення знань у схему. **Різноманітність живої природи:** причини, рівні
Розвивальне завдання Чому комахи – найчисельніша група тварин? **ПРАКТИЧНА РОБОТА 2.** Дослідження пристосувального значення ознак зовнішньої будови травневого хруща.
Ціннісне завдання Що є причиною екосистемного різноманіття? *Вправа на переконаність.* Георізноманіття та його вплив на біорізноманіття
Міжпредметні зв'язки «Біологія + Астрономія»*. Сонце й різноманіття живої природи
«Вчись вчитись» Пізнавальне завдання⁸. Правило-орієнтир «Робота з мікроскопом».
Формувальне оцінювання *Продуктивно-конструктивне завдання**. Чинники неживої природи та окремі пристосування тварин.

Лабораторні та практичні роботи: проведення простих лабораторних досліджень, практичних робіт або експериментів, які допоможуть учням побачити на практиці та закріпити теоретичні знання.

ПЛАНУЄМО УРОК РАЗОМ

Тема уроку: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ»

7. Закріплення, систематизація та узагальнення

Практична робота №1

Тема. Дослідження пристовувального значення ознак зовнішньої будови травневого хруща.

Мета: навчитися виявляти особливості будови комах у зв'язку з їхнім способом життя.

Обладнання та матеріали: фото хруща травневого.

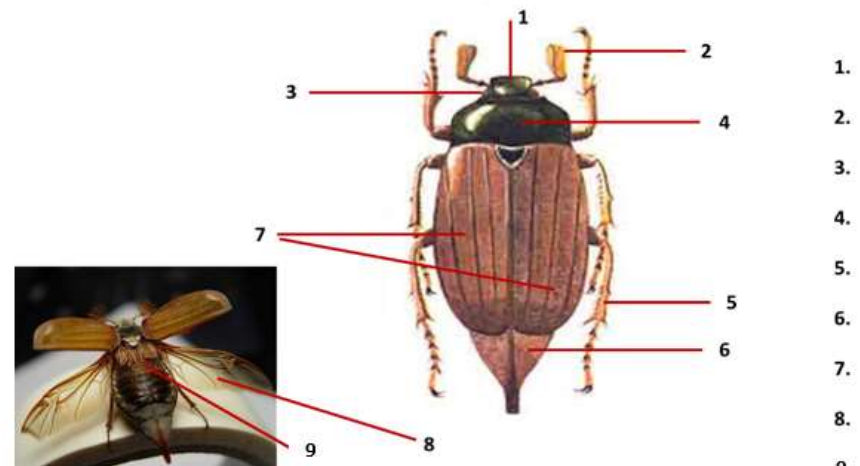
Хід роботи

1. Розглянути зовнішню будову хруща. Дані своїх досліджень занести до таблиці.

Ознака	Особливості будови
1. Покриви	
2. Розміри тіла	23 мм
3. Забарвлення	
4. Відділи тіла	
5. Органи:	
голови	
грудей	
черевця	

Практична робота для учнів РІВЕНЬ «АНАЛІЗУЄМО»

2. Підписати складові частини хруща травневого.

Висновок. Які особливості зовнішньої будови комах пов'язані з умовами їхнього життя?

ПЛАНУЄМО УРОК РАЗОМ

Тема уроку: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ»

7. Закріплення, систематизація та узагальнення

Засновник SpaceX й Tesla Ілон Маск повідомив, що планує відправити людину на Марс за 5 років чи «в гіршому сценарії за 10» років та у майбутньому побудувати на Марсі цілі міста-колонії.

Практична робота для вчителів
РІВЕНЬ «СТВОРЮЄМО»

Поміркуйте, як виглядатиме пересічний учитель біології за умови впливу на нього наступних факторів:

- сила тяжіння на Марсі приблизно у 2,63 рази менша;
- велике радіаційне навантаження;
- постійний дефіцит кисню;
- електронна техніка використовується у всіх сферах життя;
- відсутня потреба у фізичній активності;
- як і на Землі, споживання їжі відбувається; переважно у обробленому вигляді.

ПЛАНУЄМО УРОК РАЗОМ

Тема уроку: «Різноманітність живої природи. Причини різноманіття форм життя та біологічних явищ»

- ❑ сила тяжіння – високий зріст;
- ❑ радіаційне навантаження – темний колір шкіри;
- ❑ постійний дефіцит кисню – розширена грудна клітина;
- ❑ використання електронної техніки – збільшення органів зору, видовження пальців;
- ❑ зменшення фізичної активності – потоншення м'язів;
- ❑ споживання обробленої їжі – зменшення щелеп.

СЛАВА УКРАЇНІ!

ГЕРОЯМ СЛАВА!